

WNIOSKI

1. Komisja wnioskowa - po wysłuchaniu referatów i komunikatów stanowiących wynik przeprowadzonych w różnych ośrodkach Kraju badań, studiów i prac naukowych dotyczących problematyki przestrzennej obszarów ekologicznego zagrożenia, a także po wysłuchaniu dyskusji - stwierdza, że Sesja dostarczyła bogatego materiału i udowodniła pilną potrzebę rozwijania studiów i prac naukowo-badawczych w tej dziedzinie. Rola i zadania planowania przestrzennego na obszarach ekologicznego zagrożenia znacznie wzrasta, albowiem należy się liczyć z tym, że gospodarowanie na tych obszarach, będących ogniskami zwiększonej aktywności gospodarczej Kraju, odbywać się będzie przy stałej obecności ostrych, lecz zmiennych w czasie i w przestrzeni sytuacji konfliktowych, obniżających jakość życia społeczeństwa.

2. Kształtowanie i przekształcanie środowiska obszarów ekologicznego zagrożenia wymaga położenia szczególnego nacisku na racjonalne gospodarowanie środowiskiem naturalnym, w powiązaniu z ochroną jego wartości przyrodniczych i krajobrazowych, nie dopuszczając do takiego rozwoju gospodarczego, który by naruszał równowagę przyrodniczą obszaru lub dopuścił do nieodwracalnej jego degradacji. Powinno to być nadrzędnym celem planów społeczno-gospodarczych i zagospodarowania przestrzennego oraz naczelnym zadaniem polityki przestrzennej na obszarach ekologicznego zagrożenia.

3. Podejmując prace nad planami zagospodarowania przestrzennego obszarów ekologicznego zagrożenia, należy poddać kontroli wyznaczane zasięgi tych obszarów (zewnętrzne i wewnętrzne), z punktu widzenia przesłanek przyrodniczych, unikając dzielenia ekosystemów. Należy zmierzać do uzyskania zrównoważonych regionów ekologicznych. Studia nad systemami ekologicznymi w tych regionach powinny rozwijać nie tylko ich funkcje ochronne, ale również zespoły zabiegów zwiększające wytrzymałość naturalną środowiska i dynamizujące procesy jego samoregeneracji.

Badaniom nad problemami ekologicznymi w planowaniu przestrzennym powinny towarzyszyć wysiłki w kierunku rozwijania metod w tym zakresie, jak też tworzenia międzydyscyplinarnych zespołów badawczych.

4. Należy nadać procesom planowania przestrzennego charakter dynamiczny, odpowiadający dynamicznym przemianom gospodarczym. Wymaga to przyjęcia zasady ciągłej kontroli nad rozwojem układu przestrzennego poprzez stałą obserwację i analizę przemian, jakie się odbywają w całym układzie i w jego elementach oraz natychmiastową korektę procesów rozwojowych w kierunku realizacji założonych celów planu. Należy w związku z tym preferować i pobudzać metody systemowe i modelowe związane np. ze scenariusza-

mi rozwoju, analizami rozwoju układów lokalizacyjnych, biotechnologiami o środowiskowym obiegu itp.

5. W procesie lokalizacji inwestycji na obszarach ekologicznego zagrożenia należy wprowadzić **obowiązek** systemowej oceny wpływu na środowisko każdej przybywającej inwestycji. Jednocześnie należy zmierzać do wytworzenia na tych obszarach systemu szczegółowo informującego o aktualnym stanie środowiska i bieżących jego zmianach wywołanych, obok migracji zanieczyszczeń, zmieniającym się wpływem na jakość środowiska istniejących jednostek gospodarujących i ich również bezinwestycyjnych działań. Umożliwi to sterowanie procesami rozwoju układów przestrzennych.

6. Opracowanie stref ochronnych na obszarach ekologicznego zagrożenia, w których na ogół tło zanieczyszczeń przekracza dopuszczalne normy - nie daje zadowalających wyników. Należy podjąć prace nad metodologią studiów stref ochronnych, w których istotną rolę odgrywałoby współuczestnictwo i współodpowiedzialność w kreowaniu tła, a w zagospodarowaniu przestrzennym szczególną rolę miałyby aktywne elementy systemu ekologicznej ochrony. Należy potępić wszelkie próby samouspokajania się przez postulowanie obniżania norm najwyższych dopuszczalnych stężeń.

7. Na obszarach ekologicznego zagrożenia stałe działania w zakresie przekształceń zdegradowanego krajobrazu (rewaloryzacja, rekultywacja itp.) powinny mieć wysoką rangę społeczną i stanowić ważny element polityki przestrzennej. Szczególną uwagę należy poświęcić badaniom i praktyce rehabilitacji środowiska mieszkaniowego, terenom otwartym, obszarom wiejskim.

8. Obszarom ekologicznego zagrożenia towarzyszą zaniedbania w sferze społecznej, wynikające z nierównomiernego rozwoju obszaru, w którym sferze produkcyjnej nie dorównuje infrastruktura społeczna i techniczna. Należy duży nacisk położyć na działania związane z humanizacją i estetyką otoczenia, z podnoszeniem jakości życia mieszkańców, uwzględniając specyficzne cechy i trwałe elementy warunków życia społeczeństwa, w celu zaspokojenia jego aspiracji, zaznaczających się w dążeniu do wyższych form życia społecznego.

9. Poprawa warunków środowiska przyrodniczego i osiągnięcie zdrowych warunków życia człowieka, co stanowi obecnie problem o skali ogólnoludzkiej, jest warunkiem egzystencji oraz rozwoju społecznego i gospodarczego. Realizacja tych celów możliwa jest wyłącznie poprzez aktywne zaangażowanie całego świadomego swych potrzeb społeczeństwa, władz i współdziałających jednostek gospodarczych.